

בית משפט השלום בנצרת

תא"מ 20-03-7794 רביץ' נ' דייסודוב

בפני כב' הרשם הבכיר ריאד קודסי

התובע ישראל רביץ

נגד

הנתבעת אלנה דייסודוב

פסק דין

רקע וטענות הצדדים

1. לפניי תביעת לשון הרע בגין פרסום פוסט שפרסמה הנתבעת ברשת החברתית "פייסבוק".
2. לטענת התובע בכתב התביעה, התובע הינו נהג אוטובוס ציבורי, אשר בו נסעה הנתבעת. לטענתו, הנתבעת עלתה לאוטובוס והחלה לטעון כי התובע לא עצר לה בבוקר. התובע לא זכר את המקרה, לכן אמר שהנתבעת יכולה לפנות לחברה ולהתלונן. הנתבעת החלה לדבר לא יפה ולצלם את התובע. לאחר מספר ימים ניגשו לתובע אנשים והודיעו כי פורסם פוסט משפיל ומבזה בפייסבוק עם התמונות של התובע.
3. עניינה של התביעה, כאמור, הוא בפוסט שהעלתה הנתבעת, כאשר הפוסט נכתב בשפה הרוסית והתובע הגיש תרגום עצמאי לתוכן הדברים, כלהלן:

"כשהתקרבת לתחנה אוטובוס הנהג האט, אך לא עצר. אנשים מופתעים הסתכלו בעקבותיו... אם זה היה מקרה יחיד של התנהגות כזאת לאנשים, אני מניחה שהייתי שותקת. אבל את הנהג הזה אני מכירה מזמן ולא מהצד הכי טוב. טוב חשבתי לעצמי, מתי שהאוטובוס נעלם מאחורי הפניה, פשוט לא אסע יותר עם הנהג הזה. אבל כמו שאומרים, אדם חושב.. בחזרתי הביתה, אני שוב התברר איתו באוטובוס. היה חם מאוד ולא רציתי לחכות להבא.

 - למה לא עצרת היום בבוקר בתחנת אוטובוס? שאלתי אותו.
 - ככה התחשק לי! = בקיצוניות ענה לי.
 - אבל אתה חייב לעצור...
 - לבעלך תגידי מה הוא חייב! – שמעתי כתשובה

כעט אני רוצה לפנות באופן ישיר לנהג: לא, אני לא אגיד לבעלי מה הוא חייב. בגלל שזה לא בעלי סוגר את הדלת באוטובוס בזמן שבו אדם עדיין לא ירד מהמדרגות ולא נעמד עם שתי רגליו על המדרכה. זה לא בעלי מתחיל את הנסיעה בפתאומיות חדה, שהיום ילד בן שמונה פשוט נפל לידי על המושבים, והזקנים תופסים במעקה כדי לא ליפול, בעיניהם מופיע פחד..

בית משפט השלום בנצרת

תא"מ 20-03-7794 רביץ' נ' דייסודוב

1 אני לא אגיד לבעלי מה הוא חייב בגלל שזה לא הוא נוסע ולא עוצר מול התחנה שבה עומדים
2 תלמידים.

3 לא בעלי מתחצף לנוסעים, כשהם רוצים לשאול משהו והנהג בזמן הזה מדבר בטלפון...
4 אני שואלת אצלך. אצל זה שמקבל משכורת על זה שמסובב את ההגה וחייב לעקוב אחרי
5 אנשים וביטחון שלהם באוטובוס בו אתה נוהג.
6 ואם אין לך יכולת לעלות מצב רוח לאחרים, כמו שעושים כמה נהגים, אז לפחות תשתדל לא
7 להרוס אותנו להם.

8 ואתם יודעים מה הכי לא נעים. הנהג הזה מדבר ברוסית. וזה אומר, הוא – "שלנו"...
9 כמה חזק נתפס הזלזול בבני ארצי לשעבר, כזאת התנהגות מזלזלת וחצופה לאנשים כמוך.
10 זה מה שנקרא "שנאה ללא סיבה". הרי הנהג אפילו לא מכיר את מי שעומד בתחנה. כלומר
11 הם לא עשו לו שום דבר רע... מאיפה כזאת שנאה?
12 אם עוד משהו סובל מנוסטלגיה על עבר, נו שם על קיפיר (לבן) עם פקק ירו, על כוסות
13 זכוכית, נקניק ליבר ועוד. תבוא לתחנת אוטובוס, תחכו לאוטובוס מס' 49, ואם התמזל
14 מזלכם והוא יעזור, תיסעו איתו, עם הנהג... חושבת שנוסטלגיה שלכם כמו היד תוריד
15 (תעבור).

16 בתמונה: נהג מסלול זה, מבקשת סליחה, שם לא יודעת, לא רצה להציג את עצמו.
17 נ.ב. מתי שצילמתי אותו, הוא העמיד פנים, צחק בקול, עשה קולות לעיסה עם הפה, רקד
18 ועידד אותתי עם המילים: "תביא! (יאללה) תביא! (יאללה) תתלונני!
19 נאלצתי לבוא הביתה ולבצע פקודתו..."

20 4. יחד עם פרסום הדברים פרסמה הנתבעת תמונה של התובע.

21 5. התובע טוען כי תוכן הדברים בפוסט ובתגובות עולה לכדי פרסום וכי הנתבעת ביצעה עוולת
22 לשון הרע בזדון, בחוסר תום לב ומתוך כוונה להרע לתובע. התובע טען כי כתוצאה מפרסום
23 הפוסט הוא סבל הן מנזק ממוני והן מנזק בלתי ממוני.

24 6. הנתבעת טענה בכתב התביעה כי בוקר אחד המתינה בתחנת האוטובוס במקום מגוריה בנוף
25 הגליל לאוטובוס קו מספר 49. האוטובוס הנהוג בידי התובע, התקרב לתחנה ובמקום לעצור
26 ולהעלות נוסעים שהמתינו בתחנה, חלף על התחנה והמשיך בדרכו. בהמשך היום, עת הייתה
27 הנתבעת בדרכה לביתה והמתינה לאוטובוס, שוב הגיע אוטובוס הנהוג בידי התובע. בתום לב,
28 שאלה הנתבעת את התובע מדוע לא עצר את האוטובוס בתחנה בבוקר. בתשובה השיב התובע,
29 כי לא התחשק לו. על כן השיבה לו התובעת כי הוא חייב לעצור בתחנה. הנתבעת טענה כי
30 תשובת התובע הייתה גסת רוח וכללה ביטויים פוגעניים. בתגובה הודיעה הנתבעת לתובע, כי
31 תתלונן עליו ושלפה את הנייד לצלמו. בתגובה התובע דרבן את הנתבעת להגיש נגדו תלונה
32 ואף עשה פוזות למצלמה מרצונו החופשי.

בית משפט השלום בנצרת

תא"מ 20-03-7794 רביץ' נ' דייסודוב

7. עוד טענה הנתבעת כי עת ששבה לביתה, כשהיא בהלם ופגועה בנפשה לאור המילים הגסות והפוגעניות שנאמרו לה על ידי התובע, החליטה הנתבעת להביע את מחאתה הלגיטימית ולכתוב פוסט בפייסבוק ובו לשתף את ציבור הנוסעים בהתנהגותו הגסה של התובע. הנתבעת טוענת כי הפוסט נכתב בלא כל כוונה לפגוע, כי אם על מנת להביע דעה על שירות קלוקל. בנוסף לכך, בפוסט, הנתבעת לא נקטה בשמות ואף לא הזכירה את שמו של התובע, כך שלא ניתן לייחס לתובע את הפוסט.

8. הנתבעת טענה כי לא ניתן להתייחס למצורף לכתב התביעה, תרגום המסמכים, וזאת לאור אי עמידת התובע בהחלטות בית המשפט ובקבוע בדין בדבר צירוף מסמכים מתורגמים לעברית ובאישור נוטריון.

9. עוד טענה הנתבעת כי הדברים שנכתבו בפוסט היו ביקורת לגיטימית ומתחייבת על פעולותיו והתנהלותו הנפסדת של התובע. מדובר בפוסט צרכני, בו הביעה הנתבעת ביקורת על השירות שקיבלה מהתובע. הביקורת נוגעת לעניין ציבורי חשוב. הנתבעת הוסיפה וטענה כי התובע נתן את הסכמתו לפרסום הפוסט והגשת תלונה נגדו הואיל והוא שמע מפי התובעת כי בכוונתה להתלונן על מעשיו הפסולים וחסרי תום הלב, אשר פוגעים בציבור הנוסעים.

10. הצדדים הגישו תצהירי עדות ראשית. מטעם התובע הוגש תצהיר התובע. מטעם הנתבעת הוגש תצהירה. בישיבת ההוכחות נחקרו המצהירים. ב"כ הצדדים הגישו סיכומי טענותיהם בכתב והתיק הובא למתן הכרעה.

דיון והכרעה

11. לאחר שבחנתי את העדויות ואת החומר שהובא בפניי ונתתי דעתי לטענות הצדדים בכתבי הטענות ובסיכומים, באתי למסקנה כי יש לדחות את התביעה. בהתאם לתקנה 82(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט – 2018 פסק הדין יומק בתמצית.

12. בטרם אדרש לבחינת השאלה האם הפוסט שפורסם על ידי הנתבעת מהווה לשון הרע כמובנו של חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965, מצאתי להתייחס לטענות הנתבעת ביחס לתרגום הפוסט, אשר בוצע באופן עצמאי על ידי התובע.

13. נקודת המוצא היא, כי חובה על בעל דין לתרגם מסמכים עליהם הוא מבקש להסתמך, ככל שאלה אינם בשפה רשמית (ראה: רע"א 9048/07, הרשות הפלשתינית, המועצה הפלשתינית נ' ליאורה גולדמן, (פורסם בנבו)).

14. אין מחלוקת, כי התובע לא צירף תרגום נוטריוני של תוכן הפוסט עליו הוא מבקש לבסס תביעתו והוא לא צירף חוות דעת של מומחה הבקיא בשתי השפות. התובע הסתפק בתצהירו,

בית משפט השלום בנצרת

תא"מ 20-03-7794 רביץ' נ' דייסודוב

- אך גם בו הוא כלל לא הצהיר האם הוא דובר של שתי השפות ולא ציין כי הוא מאשר את התרגום שצורף, אשר כלל לא ברור מי ערך אותו.
15. חרף זאת, בנסיבות המקרה דנן סברתי כי ניתן להסתפק בתרגום שהציג התובע, זאת, בין היתר, גם בשל העובדה כי הנתבעת דוברת השפה הרוסית כשפת אם, ומכאן כי התובע לא זכה ליתרון דיוני כלשהו באופן בו הציג את תרגום הדברים.
16. ביחס לתרגום מאנגלית נפסק, כי "השאלה האם יש מקום לתרגם מסמך כלשהו המוגש לביהמ"ש ובכלל זה תצהיר, אמורה להתברר על פי היחסים שבין הצדדים, ויכולתם להבין את תוכן המסמכים" (ראו בש"א (ת.א.) 21178/05 גרנד אלקטריק ישראל בע"מ נ' LEGRAND SNC, (פורסם בנבו); ת.א. 2434/05 ברנט נ' ערן ריקליס הפקות, (פורסם בנבו)).
17. הנתבעת אמנם חלקה על התרגום וטענה בתצהירה כי מדובר בתרגום אשר תורגם לעברית קלוקלת וכולל שגיאות כתיב, ועל כן חששה הוא כי בית המשפט לא יבין את דבריה כהלכה. יחד עם זאת, גם בכתב ההגנה וגם בתצהיר מטעמה, הנתבעת בחרה שלא לספק תרגום חלופי והסתפקה באמירה כללית לפיה התרגום קלוקל, זאת על אף כי הינה דוברת רוסית ויכלה הייתה בנקל להציג לבית המשפט תרגום משלה לפוסט שנכתב.
18. בנסיבות אלו, סברתי כי אין לדחות את התביעה רק בשל אי צירוף תרגום מאושר על ידי נוטריון, ודי לנו בתרגום שהוגש על ידי התובע.
19. אשר לבחינת תוכן הפוסט והאם הוא מהווה "לשון הרע" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, עוולת לשון הרע כוללת שני יסודות: יסוד ה"פרסום", המוגדר בסעיף 2 לחוק ויסוד "לשון הרע" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק.
20. הפסיקה אימצה את המבחן האובייקטיבי בקובעה כי פרסום ייחשב לשון הרע אך באם "ייתפש ככזה על ידי האדם הסביר" (ראה: א. שנהר, דיני לשון הרע (1997), בעמ' 122).
21. אין ספק כי ייחוס התנהגויות שאינן הולמות עובד ציבור עשויה לפגוע ולבזות את התובע ואף לפגוע במשרתו. כך כאשר הנתבעת טוענת כי התובע לא עוצר בתחנות האוטובוס או כי הוא סוגר דלתות על נוסעים או כי הוא שונא אנשים ללא סיבה, כל אלו עולים לכדי לשון הרע.
22. אשר לתגובות שפרסמה הנתבעת, יש בהן אמירות אשר יש בהן לבזות ולהשפיל את התובע, אולם סברתי כי הן מבחינת אמירות חסרות טעם, שפת רחוב ועל פי המבחן האובייקטיבי אני סבור כי האדם הסביר אינו תופס את התובע ככזה, ולכן אני קובע כי אין בכך לשון הרע.

בית משפט השלום בנצרת

תא"מ 20-03-7794 רביץ' נ' דייסודוב

23. אשר לטענת הנתבעת כי שמו של התובע לא צוין בפוסט, הוראת סעיף 3 לחוק קובעת כדלקמן:
"אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא והתייחסותה לאדם
הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן
מזה."

24. המלומד א. שנהר ציין בספרו "דיני לשון הרע" בהתייחס להוראת סעיף 3 לחוק כדלקמן:
"מסעיף 3 לחוק איסור לשון הרע עולה, כי כאשר שמו של האדם אינו מוזכר מפורשות
בפרסום או שהוא אינו מוזכר מפורשות כמי שלשון הרע מתייחסת אליו, התייחסותה של
לשון הרע לאדם הטוען שנפגע ממנה יכולה להשתמע מהפרסום, מנסיבות חיצוניות או
משילובם של השניים."

25. על אף ששמו של התובע אינו מוזכר מפורשות, התובע העיד בעדותו כי זיהו אותו על פי
התמונה בפוסט (עמ' 4, ש' 23), כאשר הוא מתייחס לתמונות בנספח א3. לאחר עיון בתמונות
אלו, כפי שהוגשו לבית המשפט, כשהן קטנות ומטושטשות, לא מצאתי לקבוע כי ניתן לזהות
את התובע באמצעותם.

26. התובע אף הוא לא הצליח לזהות את עצמו בצילומים אלה, וכך השיב בדיון כאשר התבקש
לאשר את התמונות בנספח זה "אני חושב שאתה לועג לי. זה מקושקש" (עמ' 5, ש' 23).

27. יחד עם זאת, שוכנעתי כי הנתבעת כתבה את הפוסט על התובע. בעדותה לפניי היא ניסתה
לטעון כי כתבה את הפוסט על כל נותני השירות באופן כללי (עמ' 13, ש' 25), ואף טענה כי
הפוסט נכתב על דמות כללית של נהג בוטה והדבר אינו מכוון למישהו ספציפי (ש' 27-28), אך
לא נתתי אמון בכך. הנתבעת טענה לאורך כל הגנתה כי הפוסט נכתב על התנהלות התובע ולכן
אינה יכולה לטעון עתה כי מדובר בפוסט כללי.

28. אשר לרכיב הפרסום, אין מחלוקת כי הנתבעת פרסמה את הפוסט ברשת החברתית פייסבוק,
ואין חולק כי הפוסט הגיע לאנשים נוספים מלבד התובע, כאשר ניתן לראות כי הפוסט זכה
לשיתופים ותגובות לא מעטות. הנתבעת גם לא חלקה על כך כי הפוסט והתגובות הגיעו לידי
אנשים נוספים.

29. אין חולק כי פוסט מהווה פרסום בהתאם לפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין [רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו](#), (פורסם בנבו).

30. לאחר בחינת כל האמור, הריני סבור כי מתקיימים הכללים המקימים את עוולת לשון הרע,
משכך יש לבחון עתה האם עומדות לנתבעת ההגנות הקבועות בחוק.

בית משפט השלום בנצרת

תא"מ 20-03-7794 רביץ' נ' דייסודוב

31. הנתבעת טענה בסיכומיה כי מטרת הפרסום הייתה העניין הציבורי באירוע שאירע ותשומת הלב שיש לייחס לתפקידו הציבורי של כל נהג אוטובוס, באופן כללי. מכאן כי הנתבעת מבקשת להיבנות מהגנת תום הלב בסעיף 15(4) לחוק לאמור:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו: ...

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

32. "עניין ציבורי" ייחשב כזה שידיעתו ברבים רלוונטית להגשמתה של מטרה ציבורית, או שיש לציבור תועלת בידיעה אודותיו, אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים ציבוריים, ואם לשם שיפור אורחות חייו (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, (פורסם בנבו)). ועוד קבעה ההלכה הפסוקה, כי את התיבה "עניין ציבורי" יש לפרש על דרך ההרחבה (ע"א 751/10 פלוגי נ' דיין-אורבך, (פורסם בנבו)).

33. תוכן הפוסט של הנתבעת למעשה הינו ביקורת על שירות שקיבלה מאת התובע, כנהג אוטובוס המשרת את הציבור. ביקורת צרכנית חופשית חשובה מבחינה חברתית ויש לה יתרונות מובהקים לכלל הציבור.

34. בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' הנשיא א. אברהם) עמד בפסק דינו בע"א 5001-02-18 פוגרבנוי נ' חמו, (פורסם בנבו) על חשיבותה של ביקורת צרכנית חופשית, וכך פסק:

"בתי עסק המציעים את מרכולתם לציבור הצרכנים חושפים עצמם לביקורת, גם שלילית, ולעיתים אף קשה, מצידו של ציבור הצרכנים. לציבור זה, המשקיע את מיטב כספו ברכישת מוצר או שירות, נתונה זכות מלאה להביע את דעתו על המוצר או השירות שרכש. בהבעת דעה זו ייצא הציבור כולו נשכר: ציבור הצרכנים יידע לכלכל צעדיו בכל הנוגע לבית העסק או המוצר והשירות הניתנים בו; ובעליו של בית העסק יוכל, על רקע הביקורת שהוטחה בו, לשפר את המוצר או השירות שהוא נותן. אין צריך לומר, החירות להביע דעה ולמתוח ביקורת אין משמעה זכות להשתלחות פרועה או ביקורת צרכנית שאינה תמת לב והוגנת, בכך לא יימצא ציבור הצרכנים יודע יותר אודות המוצר או השירות הנדונים, ובעל העסק לא יוכל לדעת כיצד ישפר את מרכולתו, כאשר הביקורת אינה עניינית כי אם משתלחת."

35. כאמור, התבטאות הנתבעת בפוסט שהעלתה היא ביקורת צרכנית מובהקת. תוכן הפוסט לא היה משולל רסן. הנתבעת שיתפה בתחושותיה אודות השירות שקיבלה והביעה דעתה על התנהלות התובע כנותן שירות, ואיני סבור כי יש לראות בכך הוצאת לשון הרע.

בית משפט השלום בנצרת

תא"מ 20-03-7794 רביץ' נ' דייסודוב

36. איני סבור כי תוכן האמירות של הפוסט הינו ברף החומרה המצדיק לראות בהם לשון הרע, כמשמעותו בחוק. הנתבעת פעלה בתום לב והפרסום נעשה כהבעת דעה על התנהגות התובע בשירות הציבור ולכן עומדת לנתבעת ההגנה בסעיף 15(4) לחוק.

37. הריני סבור כי ביקורת ציבורית הנוגעת להתנהלות נותן השירות וטיב השירות, מהווה עניין ציבורי וככזה ניתן לראות בו גם עניין אישי כשר של המפרסם (ראה ת"א 50855-12-15 בלו נ' שריון, (פורסם בנבו).

38. בשל כל האמור לעיל, אני קובע כי בנסיבות העניין לנתבעת קמה חזקה להגנת תום הלב, והתובע, עליו הנטל, לא הוכיח קיומן של נסיבות סעיף 16(ב) לחוק ולא סתר חזקה זו.

סוף דבר

39. התביעה נדחית.

40. התובע יישא בהוצאות הנתבעת ובשכ"ט עו"ד בסך כולל של 3,500 ₪ אשר ישולמו בתוך 30 יום אחרת יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד ליום התשלום המלא בפועל.

המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ח אדר א' תשפ"ב, 01 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.

ריאד קודסי, רשם בכיר

